

**UCHWAŁA NR XLVI/868/13
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 19 grudnia 2013 r.

w sprawie uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2014.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z p. z.), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 1356) oraz art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 124) - **Rada Miasta Oświęcim postanawia:**

§ 1. Uchwalić "Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2014", jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Piet / Pet /

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVI/868/13
Rady Miasta Oświęcim
z dnia 19 grudnia 2013 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM NA ROK 2014.

Rozdział 1.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM

Miasto Oświęcim liczy 38.971 mieszkańców (stan na dzień 30.06.2013 r.), jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada w naszym mieście na 256 osób.

W 2011 roku przeprowadzono badania monitoringowe pn. "Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Oświęcim". Objęto nimi 161 losowo wybranych dorosłych mieszkańców naszego miasta oraz 662 uczniów szkół, z czego: 152 uczniów klas VI szkół podstawowych, 159 uczniów klas II szkół gimnazjalnych i 351 uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych.

Według badanych najważniejszymi problemami społecznymi występującymi na terenie Oświęcimia są:

1) bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy, w pierwszym półroczu 2013 r. liczba osób bezrobotnych na terenie miasta Oświęcim wynosiła 2044 osoby tj. 5,24% (w powiecie oświęcimskim 13,2%; w woj. małopolskim 11,5%).

2) alkoholizm

Zdaniem ankietowanych, problem alkoholizmu jest drugim co do wielkości problemem w mieście.

Z badań monitoringowych wynika, że:

- 61 % dorosłych Oświęcimian deklaruje abstynencję lub spożywa alkohol okazjonalnie,
- 8,5 % osób dorosłych pije kilka razy w tygodniu lub codziennie,
- 30,5 % dorosłych ankietowanych pije raz w tygodniu lub kilka razy w miesiącu.

Zdaniem 36 % pełnoletnich mieszkańców naszego miasta, alkohol jest towarem szczególnym i jego sprzedaż powinna być kontrolowana, natomiast 67 % badanych mieszkańców miasta oczekuje od władz lokalnych stanowczych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych.

Ponadto, badania wykazały, że:

- 26,3 % uczniów szkół podstawowych, 73,5 % gimnazjalistów i 97,7 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ma za sobą inicjację alkoholową. Większość, bo 67,23 % uczniów podała, że alkoholem którego próbowali było piwo. 55,2 % uczniów przyznało, że pierwszy raz alkohol pili podczas wakacji, natomiast 31,63 % uczniów po raz pierwszy spróbowało alkoholu w domu.

- 27,5 % ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 40,1 % uczniów gimnazjów i 58,6 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało również, że zdarzyło się im upić,

Prawie połowa, bo 47,5 % uczniów szkół podstawowych, 92 % gimnazjalistów i 88 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że zakup alkoholu jest „raczej łatwy” lub „łatwy”.

W 2012 roku kontrole w placówkach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych prowadziły Straż Miejska i Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu. W wyniku kontroli, żadnej z placówek nie została cofnięta koncesja na sprzedaż napojów alkoholowych.

Do końca września bieżącego roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu wpłynęło 57 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu (w całym 2012 r. - 116, a w 2011 r. - 156). Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym na terenie miasta Oświęcim świadczą Poradnia Odwykowa i Centrum Psychoterapii „Sobrietas”. W pierwszym półroczu 2013 r. z pomocy w w/w placówkach skorzystało 270 osób uzależnionych i 45 osób współuzależnionych z terenu miasta Oświęcim (w 2012 roku odpowiednio 295 i 46. Ponadto z terapii w Oddziale Dziennym Terapii Uzależnienia od Alkoholu prowadzonym przez Centrum Psychoterapii „Sobrietas” w I półroczu 2013 r. skorzystało 27 osób (w roku 2012 również 27 osób).

3) przemoc i agresja

Kolejnym znaczącym problemem społecznym w mieście, jest według dorosłych mieszkańców miasta przemoc i agresja. 42 % badanych zna osobę dorosłą, która doznaje przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony najbliższej osoby, a 39 % ankietowanych przyznaje się do znajomości z osobą, która stosuje przemoc wobec najbliższych.

Z badań wynika, że 68 % dorosłych mieszkańców miasta posiada wiedzę na temat możliwych form pomocy ofiarom przemocy.

Ponadto badania wykazały, że większość badanych uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. 66,3 % uczniów szkół podstawowych, 51,5 % gimnazjalistów i 42,7% ponadgimnazjalistów określiła środowisko szkolne jako bezpieczne. Najczęściej stosowanymi formami przemocy w szkołach są według uczniów wulgarne odzywki (67,1 % - szkoły podstawowe, 73,5 % - gimnazjum oraz 58,1% szkoły ponadgimnazjalne), a także popychanie i wyśmiewanie,

- 26 % ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 18,2% uczniów gimnazjum i 14% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że było kiedyś ofiarą przemocy.

Do 30 września 2013 r. do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds.Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu wpłynęło 51 Niebieskich Kart (w całym 2012 r. - 96). Kompleksowej, specjalistycznej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową udziela w Oświęcimiu Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej. W całym 2012 roku pracownicy Ośrodka przyjęli 1.931 zgłoszeń (2011 r. - 1.191) od osób z terenu miasta Oświęcim uwikłanych w różne formy przemocy.

Przeprowadzona "Diagnoza lokalnych problemów..." wykazała ponadto, że:

- 13 % dorosłych mieszkańców zażywało narkotyki, z czego 76 % paliło marihuanę,
- 19 % dorosłych wie, gdzie i od kogo można kupić narkotyki, pozostałe 81 % nie posiada takiej wiedzy,
- 60,7 % dorosłych respondentów wskazało, że zakup tego rodzaju środków psychoaktywnych jest „łatwy,, lub „raczej łatwy,,.

Wyniki diagnozy wskazują, że zjawisko zażywania substancji narkotycznych wśród osób niepełnoletnich na terenie naszego miasta można uznać za mało rozpowszechnione. Do spróbowania narkotyku przyznało się 2,6% uczniów szkół podstawowych, 13,2 % gimnazjalistów i 17,3 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych .

Ponadto 90,8 % uczniów podstawówek, 82,8 % gimnazjalistów i 69,1 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie spotkało osoby rozprowadzającej narkotyki w szkole lub poza nią. 61,4 % uczniów ogółem przyznało, że nie wie gdzie można kupić narkotyki, natomiast 54,8 % uważa, że dostęp do tego typu środków psychoaktywnych jest "łatwy" lub „raczej "łatwy,,.

Z badań wynika, że papierosy nie są towarem trudno dostępnym dla młodych mieszkańców miasta. Do zapalenia papierosa przyznaje się 17,1 % uczniów szkół podstawowych, 45,2 % gimnazjalistów i 60,6 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Z danych Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu wynika, że w 2012 roku w związku zatruciem środkami odurzającymi szpital udzielił pomocy trzem osobom (w tym 1 kobieta - 15 lat, 2 mężczyzn - 14 i 24 lata), w roku bieżącym nie odnotowano takiego przypadku.

Z informacji Centrum Psychoterapii „Sobrietas” wynika, że w 2012 roku z pomocy w Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych skorzystało 17 osób, a w I połowie 2013 r. 38 osób.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu wynika, że w 2012 roku prowadzono:

- 28 postępowań w związku z posiadaniem środków odurzających, w tym 4 przeciwko osobom nieletnim, w I poł. 2013 r. - 17 postępowań, w tym 3 przeciwko nieletniemu sprawcy czynu zabronionego,

- 3 postępowania w związku z rozprowadzaniem środków odurzających, gdzie podejrzanym udowodniono 30 czynów karalnych, z czego 6 z nich popełniły osoby nieletnie. W I poł. 2013r. - 1 postępowanie, gdzie podejrzanym udowodniono łącznie 15 czynów karalnych z czego 2 z nich popełniły osoby nieletnie,

- 7 postępowań o udzielanie lub nakłanianie do użycia środków odurzających, gdzie podejrzanym udowodniono łącznie 482 czyny karalne, 34 z nich popełniły osoby nieletnie, w I poł. 2013 r. - 3 postępowania, gdzie podejrzanym udowodniono łącznie 45 czynów karalnych, w tym 9 popełniły osoby nieletnie,

- 4 postępowania w związku z uprawą konopi indyjskich, w tym 2 przeciwko osobie nieletniej, a w roku bieżącym 3 postępowania.

Ponadto, w 2012 roku Policja prowadziła 257 postępowań związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu oraz innych środków odurzających, w I poł. bieżącego roku prowadzono 150 takich postępowań.

W roku 2013 do Prokuratury Rejonowej w Oświęcimiu skierowano 174 postępowania przygotowawcze z aktem oskarżenia, wszystkie dotyczyły osób dorosłych.

Mieszkańcy naszego miasta dotknięci uzależnieniami, przemocą lub znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, mogą otrzymać pomoc m. in. w następujących miejscach:

- Poradnia Odwykowa ul. Orzeszkowej 1,

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SOBRIETAS Centrum Psychoterapii ul. Powstańców Śląskich 21,

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Solskiego 2,

- Stowarzyszenie Oświęcimskie Centrum Trzeźwości ul. Orzeszkowej 1,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Stowarzyszenie "Abstynencja" Plac św. Maksymiliana 2,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Dąbrowskiego 139.

Na terenie miasta Oświęcim prowadzona jest również działalność opiekuńczo -wychowawcza oraz terapeutyczna skierowana do najmłodszych mieszkańców. Pomoc i opiekę świadczą dla dzieci i młodzieży stowarzyszenia: Stowarzyszenie SALOS, Świetlica Środowiskowa im. Matki Małgorzaty prowadzona przez siostry Serafitki, Stowarzyszenie Szansa, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oraz Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga.

Rozdział 2.

CELE GMINNEGO PROGRAMU

CELE STRATEGICZNE:

wynikające z projektu „Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Oświęcim na lata 2014 -2020”:

- Cel strategiczny 1: Wzmacnianie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
- Cel operacyjny 2: Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
- Cel operacyjny 4: Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanią i przemocą w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
- Prowadzenie działań na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami, zagrożonych wykluczeniem społecznym i znajdujących się w kryzysie.

Rozdział 3.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. Zadanie realizowane będzie poprzez:

- udzielanie mieszkańcom miasta Oświęcim świadczeń zdrowotnych z zakresu terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu przez podmioty prowadzące działalność leczniczą.
- prowadzenie rozmów profilaktyczno - terapeutycznych o skutkach i następstwach nadużywania alkoholu, a także motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego mieszkańców miasta Oświęcim doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do Ośrodka Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu oraz Pobytu Nietrzeźwych z siedzibą w Jaworznie.

II. Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Zadanie realizowane będzie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, w ramach „Programu pracy z osobami uzależnionymi i wykluczonymi społecznie, zamieszkałymi w budynku przy ul. Leszczyńskiej 2”. Celem programu jest udzielanie kompleksowej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, żyjącym w społeczności osób wykluczonych społecznie, motywowanie ich do podejmowania działań na rzecz poprawy swojego funkcjonowania i włączenie ich do życia w społeczności lokalnej.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo -rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo - wychowawczych, socjoterapeutycznych oraz z rodzin znajdujących się w kryzysie,
- promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, poprzez: organizację w okresie wakacji półkolonii dla dzieci, prowadzenie sportowych zajęć pozalekcyjnych (sks), oraz poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej,

- prowadzenie w szkołach zajęć socjoterapeutycznych, programów profilaktycznych, warsztatów szkoleniowych dotyczących szeroko rozumianej problematyki uzależnień (np. alkoholu, narkotyków, dopalaczy, internetu), a także przeciwdziałania agresji, cyberprzemocy oraz rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców,

- organizację warsztatów szkoleniowych dla uczniów, dotyczących szeroko rozumianej problematyki uzależnień (np. alkoholu, narkotyków, internetu), a także przeciwdziałania agresji oraz dla pedagogów, nauczycieli, wychowawców mających na celu doskonalenie umiejętności udzielania wsparcia i pomocy rodzicom i dzieciom znajdującym się trudnych sytuacjach życiowych.

IV. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Zadanie realizowane będzie poprzez:

1) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu, która w ramach swoich kompetencji:

- motywuje do leczenia osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- kieruje osoby nadużywające alkoholu na badanie do lekarzy biegłych - w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- zleca przeprowadzenie wywiadu w środowisku zamieszkania osoby zgłoszonej do Komisji,
- kieruje do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- opiniuje wnioski dotyczące wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- opiniuje projekty uchwał dotyczące realizacji „gminnego programu...”,
- realizuje procedurę Niebieskiej Karty.

Ponadto Komisja współpracuje z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy.

Wynagrodzenia członków MKRPA ustala się w łącznej kwocie 15.000 zł. z czego za udział w posiedzeniach otrzymują:

- przewodniczący - 55 zł. (brutto) za 1 godzinę,
- członkowie - 45 zł. (brutto) za 1 godzinę.

Członkom Komisji, będącym pracownikami Urzędu Miasta Oświęcim przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach, które odbywają się poza godzinami ich pracy.

2) organizację szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współpracujących z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu.

3) zlecenie opracowania diagnozy problemów uzależnień na terenie miasta Oświęcim.

4) dofinansowanie działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez wspieranie działań mających na celu:

- pomoc dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami, przemocą w rodzinie i wykluczeniem społecznym w placówkach wsparcia dziennego,
- aktywizację środowisk lokalnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- organizację czasu wolnego, wspomaganie procesu powrotu do zdrowia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, pomoc psychospołeczna i prawna.

Zadanie realizowane będzie przez organizacje pozarządowe - na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VI. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- prowadzenie działań profilaktycznych (w tym realizacja warsztatów szkoleniowych) skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych, mających na celu pogłębienie wiedzy na temat zagrożeń spowodowanych używaniem środków odurzających a także przeciwdziałanie zakażeniom HIV/AIDS,
- zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień,
- realizacja warsztatów szkoleniowych skierowanych dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą mających na celu doskonalenie umiejętności udzielania wsparcia i pomocy psychologicznej.

VII. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:

Zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - „Organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia”. Kontrole prowadzane będą przez Straż Miejską w Oświęcimiu oraz Komendę Powiatową Policji w Oświęcimiu.

Rozdział 4.

MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI ZADAŃ

- liczba osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, które podjęły leczenie,
- liczba osób współuzależnionych objętych terapią,
- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które objęto pomocą,
- liczba osób dotkniętych przemocą, którym udzielono wsparcia,
- ilość osób objętych działaniami profilaktycznymi.

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany będzie m. in. przez: Urząd Miasta Oświęcim, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, szkoły z terenu miasta Oświęcim, organizacje pozarządowe i inne instytucje pomocowe działające na terenie miasta.

KOORDYNACJA

Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Oświęcim.

Przewodniczący Rady
Diet Kuty